

Specific of strategic management which consist in its orientation for enterprise development in strategic (future) perspective, its necessity to meet requirements of enterprise stakeholders and the need for assessing achievement of planned strategic parameters show the necessity of strategic accounting information forming which can be proposed to be done by strategic accounting.

Strategic accounting is proposed to be defined as the process of gathering internal and external information necessary for enterprise strategic management parameters assessment.

The purpose of this type of accounting is providing information necessary for calculating and assessing strategic parameters determined in enterprise strategic plan.

Vitality of accounting information role in strategic management system shows the necessity of accounting system transformation according to strategically-oriented principles, which is the basis for further researches, and should be mainly concentrated on developing the strategic parameters of enterprise activity, that are necessary to be reflected in accounting reports to satisfy the needs of all stakeholders.

References: 1. A. Latekova, Z. Bigasova, L. Stabingis (2012). *Accounting information systems in business management*. Available at: http://spu.fem.uniag.sk/mvd2016/proceedings/en/articles/s6/lateckova_bigasova_stabingis.pdf. 2. Pankaj Ghemawat (2002). *Competition and Business Strategy in Historical Perspective*. *Business History Review*; 76, 1; ABI/INFORM Global. p. 37. 3. Okoli Margaret Nnenna (2012). *The Use Accounting Information as an Aid to Management in Decision Making*. *British Journal of Science*. Vol. 5 (1), pp. 52-62.

УДК 657

І. С. Бабко, студентка

О. М. Клименко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

УЦІНКА ТА ДООЦІНКА НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Ключові слова: необоротні активи, переоцінка, дооцінка, уцінка, залишкова вартість, справедлива вартість, поріг суттєвості, знос, облік.

Згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби» підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату Балансу.

При цьому поріг суттєвості для проведення переоцінки основних засобів визначається керівництвом підприємства. Таким порогом може бути, наприклад, величина, що дорівнює 1 % чистого прибутку (збитку) підприємства або величина, що дорівнює 10-відсотковому відхиленню залишкової вартості об'єктів основних засобів від їх справедливої вартості.

Проте не підлягають переоцінці малоцінні необоротні матеріальні активи і бібліотечні фонди, якщо амортизація їх вартості здійснюється нарахуванням у першому місяці використання об'єкта в розмірі 50 % його вартості, яка амортизується та решти 50 % вартості, яка амортизується, у місяці їх вибуття (списання з балансу) внаслідок невідповідності критеріям визнання активом, або якщо амортизація їх вартості здійснюється нарахуванням у першому місяці використання об'єкта 100 % його вартості [1].

Переоцінка основних засобів тієї групи, об'єкти якої вже зазнали переоцінки, надалі має проводитися з такою регулярністю, щоб їх залишкова вартість на дату балансу суттєво не відрізнялася від справедливої вартості.

Наприклад, п.п. 2.20.1 Методрекомедацій № 635 та п. 34 Методрекомедацій № 561 як кількісний критерій суттєвості для цілей переоцінки пропонують прийняти величину, що становить **10 % справедливої вартості** активу. Можна зауважити: критерій суттєвості може бути встановлено як окремо для кожної групи ОЗ, так і один для всіх ОЗ, що обліковуються на підприємстві.

Залежно від того, в який бік величина залишкової вартості об'єкта ОЗ відрізняється від його справедливої вартості, підприємство здійснює або дооцінку, або уцінку первісної вартості об'єкта ОЗ та суми нарахованого зносу. Так, якщо справедлива вартість збільшується, то проводиться **дооцінка** ОЗ, а якщо зменшується, то **уцінка**. Причому дооцінки та уцінки мо-

жуть чергуватися: один об'єкт може бути спочатку дооцінено, а через деякий час уцінено, і навпаки [2; 3].

Переоцінену первісну вартість та суму зносу ОЗ визначають множенням первісної вартості та зносу об'єкта ОЗ на **індекс переоцінки** (п. 17 П(С)БО 7).

Індекс переоцінки визначають шляхом ділення справедливої вартості об'єкта ОЗ, що переоцінюється, на його залишкову вартість.

Дооцінка необоротних активів, які раніше не уцінювалися, відображається записом:

Дебет відповідного рахунку класу 1 «Необоротні активи» (10, 11, 12, 15)	Сума дооцінки первісної вартості активу
Кредит 41 «Капітал у дооцінках»	Сума дооцінки до справедливої вартості залишкової вартості об'єкта
Кредит 13 «Знос необоротних активів»	Сума дооцінки накопиченого зносу

Уцінка необоротних активів, які раніше не дооцінювалися, відображається записом:

Дебет 975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій»	Сума уцінки залишкової вартості активу
Дебет 13 «Знос необоротних активів»	Сума уцінки накопиченого зносу
Кредит відповідного рахунку класу 1 «Необоротні активи» (10, 11, 12, 15)	Сума уцінки первісної вартості активу

У разі переоцінки ОЗ із нульовою залишковою вартістю, тобто залишкова вартість об'єкта ОЗ дорівнює нулю, то його переоцінена залишкова вартість визначається додаванням справедливої вартості цього об'єкта до його первісної (переоціненої) вартості без зміни суми зносу об'єкта. Своєю чергою, для таких об'єктів, що продовжують використовуватися, обов'язково визначають ліквідаційну вартість [1].

Чи потрібно відображати результати переоцінки об'єкта ОЗ на рахунках бухгалтерського обліку?

По-перше, результати переоцінки включають до фінансової звітності того періоду, за підсумками якого здійснили переоцінку.

По-друге, бухгалтерські записи залежать від того, із чим підприємство має справу (із дооцінкою чи з уцінкою), а також від того, яким був результат попередніх переоцінок (дооцінка чи уцінка).

Сума дооцінки залишкової вартості об'єкта ОЗ включається до складу капіталу в дооцінках і відображається в іншому сукупному доході, а сума уцінки – до складу витрат [3].

Список використаних джерел: 1. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»* [Електронний ресурс] : затверджено наказами Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. 2. *Методичні рекомендації з облікової політики підприємства* [Електронний ресурс] : затверджені наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. 3. *Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів* [Електронний ресурс] : затверджено наказом Міністерства фінансів від 30.09.2003 р. № 561. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. 4. *Фінансовий облік 2* : навч. посіб. / Н.М. Ткаченко, О. В. Борович, І. Л. Цюцяк, А. Л. Цюцяк ; за заг. ред. Н. М. Ткаченко. – К. : Алерта, 2014. – 456 с.